

Agustí Pons: «No pot ser que als periodistes que sabem història se'ns digui que som especialitzats»

L'autor recorda diferents capítols dels seus 40 anys d'ofici a «Cartes a Clara»

G. VIDAL / Barcelona
● Després d'haver fet una crònica dels fets que va viure en els seus primers vint anys com a periodista a *Temps Indòcils*, Agustí Pons remata

el que defineix com «un testament» amb *Cartes a Clara*, un seguit d'epístoles imaginàries que l'autor dirigeix a una becària de 24 anys i en les quals fa un retrat de personatges

com ara J. M. Espinàs, Huertas Claveria, Montserrat Roig i M. Mercè Marçal, alhora que estableix relacions entre capítols de la història catalana i europea del segle vint.

Ben convençut que el periodisme comença on acaba la història, Agustí Pons (membre fundacional del diari *Avui*, on va exercir de 1976 a 1995, i actualment articulista d'El Punt), busca la relació entre fenòmens catalans i europeus del segle vint en un nou llibre de memòries, *Cartes a Clara* (Metemora), articulada com si fos un conjunt de missives enviades a una jove periodista que acaba de sortir de la facultat, i a la qual adverteix que sense curiositat i entusiasme difícilment arribarà enlloc.

Autoreivindicat com a escriptor de l'escola de Nèstor Luján i Stefan Zweig, dos dels molts escriptors que retrata en les 253 pàgines del llibre, Pons lamenta els pocs coneixements d'història que hi ha actualment en el món del periodisme («No pot ser que als periodistes que sabem història se'ns digui que som especialitzats», denuncia), assenyala com a imprescindible entendre el segle vint per comprendre la societat actual i es vanagloria d'haver estat en una redacció durant la caiguda del comunisme, «una de les tres o quatre notícies realment importants que passen en un segle». «Si de mi depengués, els estudis de periodisme serien un annex dels d'història», conclou.

Agustí Pons, fa uns dies a Barcelona. / J. RAMOS

Més enllà dels fets globals, a *Cartes a Clara* Pons aprofundeix en capítols de la història periodística del país («si jo no explico el fracàs de fer de l'*Avui* una *La Vanguardia* en català no crec que ho expliqui ningú»), justifica decisions que va prendre quan era a l'*Avui* (per exemple, la de definir Salva-

dor Espriu com a «poeta nacional de Catalunya» en la portada de l'endemà de la seva mort) i elabora retrats de diferents personatges. A Nèstor Luján, com ja feia a *Temps indòcils*, l'exalta com «el periodista català més destacat de la segona meitat del segle XX». Diu, per exemple, que el periodista Huertas

Claveria el va rebre al Col·legi de Periodistes –organisme que, en el llibre, no surt gaire ben parat–: «Decidit a fer-me la vida impossible.» A Tísner, el qualifica com «l'escriptor de tota la història de la literatura catalana que escriu amb més exactitud sobre coses aproximades». Reivindica de forma entusiasta Irene Polo, periodista de la Segona República («¿Per què els estudiants sortiu de la facultat sense saber qui era Irene Polo?», li pregunta Pons a Clara). I a Montserrat Roig, la descriu com «la més llesta de la seva generació».

A *Cartes a Clara*, d'altra banda, Agustí Pons «desmitifica» la llibertat d'expressió («és, per als periodistes, com la pilota d'un davanter que el defensa li vol prendre; el davanter no s'escandalitza perquè el defensa li vulgui prendre, i els periodistes tampoc hauríem d'escandalitzar-nos»), i opina que les noves tecnologies ens tenen «hipnotitzats». «Maria Aurèlia Campmany deia que la frase aquella de McLuhan que 'el mitjà és el missatge' era una frase profundament reaccionària. Em sorprèn que ara es parli d'«especialistes en continguts, quan tots els periodistes hauríem de ser-ho».

clàssica | OSV

Salvador Brotons, en una imatge d'arxiu. / EL PUNT

El repertori oblidat

► **Programa:** Obres d'Honorat Vilamanyà, Edward Grieg, Juli Garreta i Ricard Lamote de Grignon per l'Orquestra Simfònica del Vallès i el pianista Vestard Shimkus amb la direcció de Salvador Brotons.

Lloc i dia: Cicle de Concerts Simfònics del Palau de la Música Catalana. Barcelona, 27 de març.

JORDI MALUQUER

Salvador Brotons li haurien de concedir el Premi Nacional de Música per la seva lluita constant per recuperar obres oblidades de compositors catalans. No solament fa anys que a través de l'Orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans ho demostra, sinó que en les seves implicacions com a director titular o convidat de diverses formacions simfòniques, cobla o banda s'hi implica totalment. Una mostra del seu treball va ser la magnífica execució de la *Fantasia sobre temes de Serrano* de Ricard Lamote de Grignon composta durant el seu exili polític a València en la postguerra i que és un esplèndid exercici orquestral amb algun dels temes més coneguts del mestre de Sueca José Serrano (1873-1941). Van destacar els de la seva sarsuela *Alma de Dios*, exquisidament ennoblits. Les dues altres obres, *Els gnoms de la maladeta* de Vilamanyà i *Les Illes Medes* de Juli Garreta, no van tenir tan acurada interpretació i resten encara com a assignatura pendent.

Cal admetre que en un concert simfònic rarament es registra el mateix nivell en totes les obres que es toquen. S'acostuma a treballar més les més difícils o més compromeses i les altres tenen una traducció discreta. I aquí els esforços de l'orquestra i el director estaven centrats, a part de la de Lamote, també en l'obra reclam del programa: el cèlebre *Concert per a piano i orquestra op. 16* d'Edward Grieg, que realment va sortir molt bé. El pianista convidat, el letó Vestard Shimkus, guanyador del Maria Canals 2009, va respondre a les exigències de virtuosisme, volum de so i caire èpic que el concert precisa, tot fent una actuació espectacular en què va destacar la personal cadència del primer moviment. Shimkus, molt jove, va pecar d'agosarat en donar com a propina una obra pròpia: les *Variacions* sobre el tema final de la novena simfonia de Beethoven. Va ser com un castell de focs excessiu sobre l'arxiconeguda melodia. Tant és així que va haver d'acabar amb una petita peça de Scriabin per demostrar que sabia també capturar-se i adaptar-se a una obra de contingut molt sensible.

Brotons és un home que treballa molt. Ultra les seves tasques com a compositor, professor de composició i direcció d'orquestra a l'ESMUC, director de l'Orquestra Simfònica de Balears i de la Banda Municipal de Barcelona, aquests dies prepara un concert a l'OBC –9,10 i 11 d'abril– amb la música per a cinema de Xostakòvitx i un altre amb l'OJIPC l'11 d'abril al Palau de la Música amb un programa amb obres d'Amand Blanquer, Jaume Pahissa i Baltasar Samper. Un arriba a témer per la seva salut.

Miquel Mir denuncia el silenci de Tarradellas en la mort de 172 maristes

J. CAMPS LINNELL / Girona
● El documentalista Miquel Mir publica *El preu de la traïció. La FAI, Tarradellas i l'assassinat de 172 maristes*. Des de fa anys, Mir porta a terme una exhaustiva investigació sobre els fets de violència revolucionària i l'espoliació del patrimoni civil i religiós durant la Guerra Civil espanyola, ja recollida en els seus ante-

riors treballs, *Entre el roig i el negre* (2006) i *Diari d'un pistolero de la FAI* (2008). Continuant amb aquesta tasca de garbellar entre les 742 ordres de detenció i confiscació de les patrulles de control que té entre mans, Mir ha aplegat prou proves per afirmar que alguns governants de la Generalitat estaven al corrent de la persecució i el xantatge de dos-cents

mil francs que els dirigents de la CNT-FAI –amb càrrecs de responsabilitat a la conselleria d'Interior a la Generalitat i al govern de la República– feien a la institució marista. I que aquests diners cobrats per Aurelio Fernández (cap del Departament d'Investigació i de les Patrulles de Control) van ser lliurats a Josep Tarradellas (aleshores conseller de Finances i

president del Consell Executiu de la Generalitat), que al seu torn els va lliurar a Josep Asens per ser traslladats i dipositats a Suïssa. Malgrat el pagament, 172 maristes van ser assassinats. Un episodi fosc que ha recollit en *El preu de la traïció. La FAI, Tarradellas i l'assassinat de 172 maristes* (Pòrtic), escrit amb el marista Mariano Santamaria.